

Naročnina listu: =
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . „ 6.—
 Četrť leta . . . „ 3.—
 Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: =
 Celo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Nesramnost.

Če kdo blati svojo lastno hišo, pljuva v svojo lastno skledo, se v vsaki družbi smatra za človeka, kateremu ne gre sploš o spoštovanje. Tem grši se nam zdi tak čin, če prihaja od izobraženega človeka. Za to nam je zastala kri v žilah, ko smo čitali v knjigi Šolske Matice: „Domoznanstveni pouk v ljudski šoli, sestavila Eliza Kukovec“ nesramen napad na naše slovenske Poljance v ptujskem okraju. Tem bolj smo se zavzeli, ker je knjigo pregledal ravnatelj mariborskega učiteljskega Henrik Schreiner. Napad se glasi:

„Nravi so vsi Poljanci iste, fantje se žal zelo radi pretepajo. V nedeljo ima vsak (!Henrik Schreiner n Eliza Kukovec grdo lažeta!) fant dolg nož za šarami (v škornjih), na klobuku pa krivec (ruševce). V krčmi se skregajo za vsako malenkost. Divje veseli potegnejo vsak svoj nož izza šar ter se koljejo. Čestokrat se zgodi grozna nesreča, da pri tem koga nbijejo.“

Tako piše liberalno učiteljstvo v knjigi, ki bi naj bila vzor in podlaga za pouk domoznanstva v slovenskih šolah. Ako bi pisali Nemci tako nesramno, bi bili užaljeni. Da pišejo Slovenci take reči, nam danes zares manjka besed, da bi dali duška svoji ogorčenosti.

Upamo, da si ljudstvo, osobito naši pošteni Poljanci, te nesramnosti ne bodo dali depasti brez poštenega odgovora liberalnemu učiteljstvu.

Še nekoliko odgovora.

Tudi graški „Volksblatt“ prinaša po mariborskem Prangerju znani Almerjev napad na duhovščino naše diocese in ga med vrstami celo odobruje. Mislimo, da bi „Grazer Volksblatt“ storil boljše, če bi glede narodnostnega vprašanja v cerkvi izčistil najprej Avgijev hlev doma v sekovski škofiji kakor pa da pobira Almerjeve napade na našo škofijo. Ne bomo ponavljali rekriminacij o žalostnih razmerah, pod katerimi trpe slovenski verniki v področju sekovske škofije z malimi izjemami skoro povsod. Rečemo samo: V sekovski škofiji so skoro povsem slovenske župnije, ki nimajo duhovnika kateri bi znal slovenski. Slovenci morajo umirati brez zadnje tolažbe, ker nemška nestrpnost ne dovoli, da bi se nemški duhovnik priučil slovenščine. Žalostno in sramotno je to, a resnično. Kako je to vse drugače pri nas v lavantinski škofiji, kjer lahko vsak Nemeckatolik zadosti svojim dušnim potrebam v svoji materinščini. Pri nas v lavantinski škofiji govori seveda vsak duhovnik vsaj tako dobro nemški kot največji in najbolj patentirani spodnještajerski Nemci. Zato se v tem oziru ne damo od nikogar in prav nič očitati.

PODLISTEK. Načelno prepričanje.

Vihravost in hitrost modernega življenja človeku skoro ne dopušča, da bi si vstvaril o tako raznolikih življenjskih vprašanjih svojo lastno sodbo. Danes stoji pred eno, jutri pred drugo, tretji dan že pred tretjo načelno odločitvijo. Če že od svoje mladosti ni uravnaval vzgoje svojega duha po večno pravih načelih krščanstva, je nemogoče, da bi si vstvaril svetovno naziranje, ki bi mu zadostilo pri vsakemu vprašanju, iz katerega bi lahko črpal odgovor na vse prilike in vse dvome. Le pojdite med takozvane „inteligentne“ svobodomiselnice kroge! Našli boste duševno praznoto, da se boste zgrozili. Širokonstno naglašajo ti ljudje, da se ne čujejo pustiti vezati po dogmah, da hočejo neomejene umstvene svobode, ker si hočejo svoje prepričanje sami ustvariti. Rečeži! V svoji prešernosti ne vidijo in ne čutijo, da jim nevdržni tok življenja, boj za vsakdanji kruh, ne dopušča, da bi se vglobili v naštevne probleme, ki prevepajo življenje, ter jih temeljito preiskali in si tako res ustvarili lastno sodbo in lastno prepričanje. Čez dogme zabavljajo in jih zametujejo, akoprav so ti stebri katoliškega prepričanja preiskušeni po stoletnih bojih in so jih vtrdili in potrdili najglobljejši duhovi človeštva, svoje mnenje si pa dajo diktirati od zakotnih pamfletistov in dnevnega časopisja, ki že po svojem bistvu ne more dati nič stalnega. Mesto pred dogmami se klanjajo pred Kanti, Schoppenhauerji, Nietscheji, Häckelni, Masaryki in drugimi ateističnimi, panteističnimi in monističnimi kapacitetami. Večina se pa ne dvigne niti tako visoko in drvi slepo za svojimi leibžurnali. Če je inteligentnik višje stopinje, potem prisega na židovsko „Neue Freie Presse“ ali „Tagespost“, oni minorum gentium pa imajo svoj evangelij v „Slov. Narodu“, „Nar. Listu“ ali celo v „Štajercu“. Oni maloštevilni, ki so se odrekli krščanstvu in se res sistematično in resno trudijo najti resnico in dati človeštvu od krščanstva neodvisno svetovno naziranje, se pa mučijo zastonj. Med seboj razdvojeni in nezadovoljni s celim svetom pehajo človeštvo v vedno večje zmete in zmede, mesto da bi mu pokazali jasno začrtano pot kot ga nudi krščanstvo.

Otvoritev novega dravskega mostu.

Maribor, dne 20. avgusta 1913.

Odposlanec Slovejske Kmečke Zveze je izvedel včeraj od voditelja c. kr. okrajnega glavarstva glede otvoritve novega mostu sledeče: Slovenske zastave smejo posestniki hiš slobodno razobesiti. Če se bopa od strani policije ali mestnega urada delalo kake zapreke glede razobešanja slovenskih zastav, naj se vsak takoj pritoži na okrajno glavarstvo, ker je od višje politične oblasti naročeno mestnemu uradu, naj se slovenskim zastavam na hišah ne dela nobenih zaprek. Mestni magistrat bo baje nošnja slovenskih in nemških znakov sploh prepovedal. Živijoklicev samoumevno ne sme in ne more nihče prepovedati. Preskrbljeno bo od oblasti navsestrani za varnost Slovencev.

To je sporočilo glavarstva, kojega priobčujemo. Vsekako pa svetujemo, da se Slovenci strogo varujemo vsakih izzivanj in izgređov. Tudi napram nemškimi izzivačem se vedimo strogo mirno in previdno. Pokažimo, da smo izobražen narod! Nadvojvoda Friderik se pripelje s posebnim dvornim vlakom ob 2. uri 6 minut s Koroškega na glavni kolodvor. Tam ga bo čakal župan, okrajni glavar in poveljnik mariborske garnizije s častno stotnijo 26. pešpolka. S kolodvora se odpelje nadvojvoda v avtomobilu cesarskega namestnika naravnost skozi Tegetthoffovo, Grajsko in Gosposko ulico na „slavnostni“ prostor. Most, kakor tudi del starega in novega Glavnega trga bo do konca otvoritvene slavnosti za drugo občinstvo zaprt. Vstop bo dovoljen le povabljenim gostom, ki se izkažejo s posebnimi vstopnicami. Večji del starega in novega Glavnega trga pa bo dostopen za občinstvo. Pred slavnostnim prostorom bo skrbel za red močan oddelek policije, žandarmerije in vojaštva. Na slavnostnem prostoru, v bližini Theresienhofa, bo postavljen „cesarski paviljon“ za nadvojvodo. Blagoslovitev mostu bo izvršil obobilni asistenci eksceleńca mil. g. knezoškoč dr. M. Napotnik. Ceremonije bodo trajale 20 minut. Pred blagoslovitvijo bo župan pozdravil nadvojvodo. Po blago-

slovitvi pa bo pozdravil cesarjevega zastopnika okrajni glavar. Na to si bodo gostje ogledali še novi most. Po tem pa bo nadvojvoda nekatero udeležence nagovoril. Ko je vse končano, se bo nadvojvoda odpeljal z avtomobilom v hotel „Mohr“ v Gosposki ulici. Ali bo ostal v Mariboru, ali se bo odpeljal še v Gradec, še do zdaj ni odločeno.

Slovenci se zbiramo na dveh prostorih: ena skupina pri kolodvoru, druga pa pri Cirilovitiškarni. Najpozneje ob pol dveh popoldne moramo biti vsi na svojem mestu.

Kako presojojo na Dunaju položaj na Balkanu.

Dunaj, 18. avgusta. Vprašanje o reviziji mirovne pogodbe v Bukarešti je smatrati danes za odpravljeno. Stališče Rusije glede tega vprašanja ne dopušča prav nobenega dvoma več o njenih resničnih namelih in ker si je tudi dunajski kabinet o tem na jasnem, da bi zamogel le z oboroženo silo primerno povdariti svojo zahtevo, bo, čeprav molče, opustil svojo zahtevo po reviziji, ker smatra, da bodo poznejši dogodljaji sami zahtevali revizijo meja po veselih. Misel, ki je vodila dunajsko diplomacijo, ki je zahtevala revizijo, je bila predvsem ta, napraviti na Balkanu trajni red; potem pa in v zvezi s tem, zasigurati meje monarhije napram ekspanzijskim težejam Srbije, ki so se po zadnjih vseh povečale do nezmernosti. Če ni našla dunajska diplomacija ravno glede revizijskega vprašanja podpore pri berlinskem kabinetu, izvira to iz dejstva, da je zasledovala nemška in avstrijska politika sicer enak cilj — vreči ob tla panslavizem, da je pa upala doseči ta cilj po različnih potih. Medtem, ko so smatrali v Berlinu Rumunijo in Grčijo kot neslovenski balkanski državi za glavni protitež zoper panslavizem, so si prizadevali na Dunaju koj spričetka pritegniti tudi Bolgarijo v krog svojih političnih kombinacij in si s tem vstvariti nekaj protitež zoper veliko Srbijo, seveda pod predpogojem, da se doseže med Bolgarijo in Rumunijo sporazum. Ta sam po sebi sicer pravilni načrt je pa bolehal vsled pogreška, da se ga je hotelo izvršiti v času, ko je bil v Bolgariji še rusofilski kabinet Danew na krmilu.

Ko je zaprosila Bolgarija na Dunaju za pomoč z orožjem, je zahtevala dunajska vlada, da se mora Bolgarija poprej z Rumunijo sporazumeti; tej zahtevi se je pa izognila Bolgarija, češ, sporazum z Rumunijo se bo že itak dosegel. Medtem so se razmere hitro razvijale in Avstrija je zamudila trenutek, da bi dejanski posegla vmes. Bolga-

V teh dneh polnih breznačelnosti in neznačajnosti je zelo nujno potrebno spregovoriti večkrat o „načelnem prepričanju“, ker če ne postane lahko človek površen. „Naša Moč“ od 1. avgusta prinaša zanimiv članek „Načelno prepričanje“, ki se bavi v prvi vrsti s stališčem delavca, a je vpoštevanja vreden tudi za vse druge sloje. „Naša Moč“ piše: V sedanjih dobi splošnega duševnega in socialnega napredka, mora imeti vsak človek, ki hoče veljati za izobraženega, gotove načelne pojme in tudi načelno stališče, raz katere razsoja pravo od nepravega, dobro od slabega, pogubno od rešilnega, lepo od grdega itd. Človek, ki se noče vglobiti v razna, njega samega se tičeča vprašanja, je podoban zaspancu, ki leno prespi najlepše pomladanske in poletne dneve. Med tem, ko se drugi vesele lepe božje narave, on zeva in zdeha dolgega časa. Zaspanec zalenari tudi najvažnejše dogodke, njemu je vse eno, ako se okoli njega vse podira ali pa oživi rajeka pomlad. Da le spi, pa je srečen.

V življenju posameznega človeka bi ne smelo biti nikdar take, tem manj v življenju stanov in narodov. Kdor v večni tekmi zaostane, mu preti pogin. Zaradi tega morajo biti vsi potrebni stanovi na vedno čuječi straži. Osobito pa je naloga delavskega stanu, da čuva svojo sedanost v nepretrgani borbi za prihodnost. Nobeden stan nima toliko ljubeznjivih, naklonjenih in dobronamernih nasprotnikov, kakor ravno delavski stan. Saj se šteje skoro vsakdo prijateljem in zagovornikom delavskega stanu, če tudi njegovo dejansko ravnanje kaže vse kaj drugega. Saj je prav vsak delodajalec in podjetnik prijatelj delavcev, — ker jim daje zaslužen plačilo in njihovo delo. Le recite mu, da ni delavski prijatelj, takoj bo zrastle in zatrjeval, da ni boljšega kot on, če tudi je morda ravno nasprotno res. Ravno tako imajo delavci tudi političnih prijateljev, ki ob vsaki priliki skušajo vplivati na delavce, da drže z njimi, jim dajo ob volitvah svoje glasove in stvar je končana. V sled tega mora biti pa vsak delavec previden in mora imeti tudi trdno načelno prepričanje. Ako tega nima, postane zelo lahko žoga v rokah razposajenih paglavcev. Samo ob sebi se razume, da za krščanskega človeka ne more biti drugih kakor krščanska načela, ki onzanjajo in zapovedujejo z vso resnostjo ljubezen do bližnjega. Bog, naš stvarnik hoče, da se

nikomur ne godi krivica, hoče pa tudi, da se krivica kaznuje. Ako pomislimo, da delavski stan trpi le vsled krivice, potem imamo natančno zarisano pot: Naše mesto je tam, kjer se vrši borba proti vsaki krivici dosledno in resno. Moderni kapitalizem vslužuje in zatira, zato bi pa kapitalistična družba rada popolnoma proste roke za temne namene proti delavstvu. Toda pri tem ta družba naletava na najodločnejši odpor v krščanskih zapovedih in nazorih ter ne more vsled tega neovirano in neomejeno naprej. Zakoni delavskega varstva so delo krščanske pravičnosti in krščanske zapovedi; če tudi niso prišli na dan vselej iz načelno krščanskega mišljenja. Kar ima socialna demokracija v sebi dobrega, izvira iz krščanskih nazorov; žal, da jih taji, če tudi brez njih ne more obstati. Istotako so protozidarji izluščili iz krščanstva vse človeštvu prijazne nazore, kar jih goji ta družba. Krščanstvo jim je zoprno, v kolikor se tiče vere v Boga in zapovedi, ki prepoveduje prosto vživanje raznih nasladnosti. Toda svobodomislec je moral poseči po krščanskem nazoru ljubezni do bližnjega, ki ga ponuja pod imenom „človekoljuba“ (humanitete) in ki je poleg razuzdane svobode največja privlačna sila te družbe. Brez tega načela bi se za framazonstvo ne zmenila niti mačka. Humaniteta pomenja za framazonstvo slani in pasti.

Židovstvo, ki se je v današnjih dneh povspelo do denarnega gospodstva na svetu, pozna ljubezen in dolžnost le do „brata“, to je do žida. Dolžnosti do drugih so omejene. Krščanstvo pa z vesoljno ljubeznijo objema celi svet in vse ljudi, ter zahteva od vsakega, da vrši to vzvišeno načelo. Zgodovina je pokazala, da se socialnim vzorom človeška družba po nobeni drugi poti ne more toliko približati, kakor po krščanskih načelih, na katerih stoji tudi naša krščansko-socialna delavska organizacija.

Vsled tega dejstva je pa delavstvu dana pot, po kateri mu je hoditi, ako v resnici hoče sebi dobro. Treba je le spoznanja in močatosti, to pa tembolj, ker sedaj preti krščanstvu že vsak smrkovec, svobodno zabavlja, kolikor se mu ljubi. Seveda tak „ubožec na duhu“ navadno ne ve, kaj počne. Toda naša dolžnost hodi v vsakem slučaju in povsodi ter nasproti vsakemu resno spoznati in braniti krščanska načela. Resnih in značajnih je prihodnost in ne šalobard!

rijo je zadel poraz za porazom, Rusija je odtegnila svojo varuško roko in Bolgarija se je nahajala tik pred polomom. Danes je moral odstopiti, na njegovo mesto je stopil Radoslavow, ki je zopet iskal na Dunaju zavetja in ga tudi našel. Tedaj se je prvič razmotrivalo o možnosti revizije mirovne pogodbe. Ker je bila Rumunija pripravljena, da se sklene mir, kakoršnega želi Avstrija, je dobila Rumunija priznanje, da se vrši mirovno pogajanje v Bukarešti. Med tem, ko je zastavljala avstrijska diplomacija svojo glavno moč, da izpolni obljubo, ki jo je dala v Bukarešti, se rumunski kabinet ni prav nič držal sklenjenih dogovorov. Z enostranskim pritiskom na Bolgarijo je Rumunija zasigurala sklep miru po željah Srbije in Grčije ter je prekrizala avstrijski načrt, da se Bolgarija ne sme preveč oškodovati. To spremembo rumunske politike so na Dunaju sicer takoj spoznali in so si prizadevali jo paralizirati na ta način, da bi se zasigurala revizija direktnim putem. Ker se je pa dozdevni sporazum med Avstrijo in Rusijo izkazal za varljivega, je moral Avstrija opustiti tudi to misel, in se zadovoljiti s tem, da podpira Bolgarijo diplomatsko. Po konstatiranju teh faktov nam preostaja le še preiskati kakšne posledice za bodočnost bo imel ta diplomatski poraz Avstrije.

Nemška politika smatra, da sta najvažnejša diplomatska činitelja na Balkanu Rumunija in Grčija. Pri tem se pa ne upošteva okoliščina, da je v Avstriji v kvar nastala velika Srbija, ki trajno ogrožava južno vzhodno mejo naše monarhije. S tem seveda še ni rečeno, da je Nemčija kriva, če je sedaj nastala velika Srbija, krivda zadene istotako in še v večji meri Avstrijo, ker je tekom balkanske krize imela dovolj prilike, da bi bila lahko zabranila ustanovitve velike Srbije, toda skušala jo doseči ta cilj vedno le diplomatskim putem s tem, da paralelizira veliko Srbijo z veliko Bolgarijo ter da vstvari zvezo med poslednjo in Rumunijo. Ker se pa ni ne eno in ne drugo posrečilo, ne preostaja začasno nič drugega, kakor da postavi novi balkanski zvezi, katera se pričakuje, energičen paroli, ker zamore biti ta nova balkanska zveza naperjena le proti Avstriji. — Vest, ki pravijo, da je balkanska zveza že na potu, so sicer za sedaj še prezgodnje, toda treba bo tem večje previdnosti, ker je postala Rumunija vsled zadnjih dogodkov praveca balkanska velesila in se za tako tudi izdaja, a na drugi strani ne tvori več napram trozvezi, osobito napram Avstriji onega varnostnega koeficienta, kakor do sedaj, Grčijo pa se ne more smatrati dotlej za činitelja pri preračunavanju moči, dokler se tekmovalni boj med Nemčijo in entento ne reši v tem ali onem smislu. Če pa pride dejanski do ustanovitve nove balkanske zveze, potem se pa še le začne za Avstrijo boj za obstanek, ker bi bila ost te nove balkanske zveze očitno naperjena zoper našo monarhijo. Edino upanje je pri tem to, da novo stanje stvari na Balkanu ni mogoče smatrati za stalno in bo prejalistej prišlo do izprememb — pod pogojem seveda, da Avstro-Ogrska topot ne bo zopet zamudila psihološkega tuenotka. Ako bo pa na podlagi kompenzacij od strani Srbije, ki bi se zato oškodovala s srbskimi pokrajinami in Avstro-Ogrski, pristopila novi balkanski zvezi tudi Bolgarija, potem je mir, ki ga ima preživeti monarhija pred očitnim bojem, le še kratak.

Priobčili smo to kuriozno situacijsko poročilo, ker priča, kako je na delu nebrojno moči, ki hočejo prepričati, da bi se mi otresli nemškega jeroštva. Komaj je grof Berchtold rahlo poskusil stopiti v ožje stike z Rusijo, že se zahteva njegovo glavo in že se narekuje Avstriji politiko kot jo hočejo v Berlinu. Tri glavne teze najdete v zgorajšnjem situacijskem poročilu: boj panslavizmu, boj Srbiji in boj balkanski zvezi. Za našo politiko niso te teze nič novega. Ravnali smo se po njih skoro do zadnjega časa in nismo doživeli drugega kot poraze, vspehe je imela pa nemška zaveznica. Počasi smo pričeli uvidevati svoje nespametnosti in zmote in smo tipaje skušali kreniti na druga pota. To pa je bilo naši nemški zaveznici še manj prav, vpadla nam je v hrbet in dosgla, da smo bili zopet tapeni. Na to skuša Berlin zadušiti v nas vsako misel na spremembo zunanje političnega sistema in nas hoče po potih, ki nas spravljajo v konflikte v notranjosti in s celim Balkanom ter njegovim varuhom tirati v pogubo, sebi v slavo in korist. Če naša diplomacija ne bo pregledala teh prozornih naklepov in se ne bo energično otresla nemškega polipa, potem — Austria erit.

Na Balkanu.

Kakor smo že pred sklepom miru menili, tako se je tudi zgodilo: turško vprašanje je postalo sedaj zopet akutno in se poostroje od dne do dne. V sramoto cele Evrope se Turki ne zmenijo za londonske sklepe in prodirajo vedno dalje. Odrina nočejo pustiti za nobeno ceno in prekoračili so že Marico, ter prodirajo dalje proti Dedeagaču. Zasedenje tega mesta po Turkih se sicer uradno še dementira, toda to tran Marice so Turki gotovo in ker se jim Bolgari ne stavijo nič v bran, je tudi zasedenje Dedeagača prav lahko mogoče. Velesile so sicer ogorčene, toda do energičnega koraka se ne morejo povspeti. Zadnje dni rožlja sicer Rusija precej glasno z orožjem, toda Turčija se nič ne boji. Turška vlada še celo z veliko oblastnostjo naznaja v svet, da smatra londonski sklep, ki ga velesile še niso podpisale, za ničev in pravi, da stoji z Bolgarijo zato še vedno v vojnem razmerju. Če velesile, v prvi vrsti Rusija, v kratkem ne posežejo vmes, potem je vshodna Tracija z Odrinom za Bolgarijo izgubljena.

Rusija pretrga s Turčijo diplomatske zveze?

Pariz, 19. avg. (Za. brz.) Iz Petrograda se javlja, da je imel ruski zunanji minister Sasonow glede bodočega stališča Rusije napram Turčiji važen pogovor z ruskim carjem. Govori se, da bodo v kratkem času pretrgane diplomatske zveze med Rusijo in Turčijo.

Turčija in londonski protokol.

Carigrad, 19. avgusta. V krogih porte izjavljajo, da traja vojna s Turčijo in Bolgarijo naprej, ker manjka londonskemu protokolu ratifikacija s strani evropskih velesil. Turška vojska bo tedaj nadaljevala vojne operacije proti Bolgarom.

Rusija in Turčija.

Pariz, 19. avgusta. Listi poročajo iz Petrograda, da je ruska vlada v Carigradu zagrozila, da odpokliče svojega veleposlanika in da prekine diplomatske zveze, če se Turčija v odrinskem vprašanju ne ukloni. Sazonov bo danes sprejet v avdijenci pri carju, da mu poroča o stališču Rusije napram Turčiji. Rusko stališče se da označiti sledeče: Izgube, ki so doletele Bolgarsko v Makedoniji, so utemeljene vsled napada na sosedne države in vsled poraza Bolgarske. Če zgubi Bolgarska tudi Trakijo in pokrajine ob Egejskem morju, katere priznava bukareški mir, bi bila Bolgarska tako oslABLJENA, da bi bilo ravnovesje na Balkanu zopet uničeno. S tem pa bi postal brezpredmeten tudi odstop bolgarskega ozemlja Tartukan-Balcik, ki se je izvršil samo pod zahtevo po ravnovesju.

Odrin zopet utrjen.

Carigrad, 19. avg. Glasom poročil turških vojaških krogov je odrinska trdnjava zopet tako utrjena, kakor je bila poprej. Približno 30.000 mož tehničnega vojaštva je bilo pod vodstvom tujih inženirjev noč in dan na delu, da se je Odrin zopet močno utrdil. Pri tem se je pokazalo, da so redute pri obleganju le malo trpele. Vse utrdbe so dobile nove topove, ki so še mnogo težji, kakor so bili oni za časa obleganja, kajti v Odrin so spravili vse težke oblegovalne topove, ki so bli prej v utrdbah pri Čataldži. V Odrin so spravili tudi velikanske množine municije in živila za eno leto. „Odrin je zopet vstal“, tako je brzojavil Izzet-paša turškemu ministrskemu svetu v Carigrad. Proti severu Turki baje ne prodirajo več. Le oddelki v smeri proti zahodu korakajo neprestano dalje. Pričakuje se, da bodo Turki zasedli Dedeagač in Lagos. Govori se, da je prodiranje Turkov proti zahodu dogovorjeno med Izzet-pašo in med grškimi častniki generalnega štaba, ker so se poslednji mudili več dni v turškem glavnem taboru.

Ratifikacija mirovne pogodbe.

Sofija, 19. avgusta. Ministrski svet je ratificiral bukareško mirovno pogodbo. V prihodnjih dneh izide tozadeven kraljev ukaz, izmenjava ratifikacij se vrši v Bukarešti.

Vprašanje revizije mirovne pogodbe.

Bolgarski poslanik Rizov v Rimu izjavlja: Na revizijo bukareške mirovne pogodbe ne misli noben pameten človek na Balkanu. Brez vojne se ne da izvesti, na kar pa sedaj ni misliti. Bolgarska pa želi revizijo najmanj, ker ne more biti zadovoljna s takim korakom. Bolgarska rajši počaka, zaupajoč na svojo moč, dneva osvete, ki ne bo izostal.

Srbske izgube.

Srbski tiskovni urad poroča: Po uradnih podatkih je bilo v tej vojni lažje ali težje ranjenih ter obolelih okrog 50.000 srbskih vojakov, padlo, oziroma umrlo pa jih je 14.000. V obeh vojnah je padlo, oziroma jih je bilo ranjenih 6000 častnikov, med temi 400 rezervnih.

Železniške zveze med Srbijo in Bolgarijo.

Srbska vlada je predlagala bolgarski vladi, da naj se zopet uvede direktni železniški promet med Belgradom in Sofijo.

Zopet atentat v Zagrebu.

Med Hrvatimi je zopet enkrat zmagala strast in vročekrvnost nad razsodnostjo, ter se je zopet prigodil vse obsodbe vreden atentat: neki 23-letni plekarski pomočnik je streljal na novega komisarja Skerleca, katerega je pa k sreči le lahko ranil.

Ko se je komisar Skerlec v pondeljek 18. t. m. dopoldne vračal iz stolne cerkve, kjer je prisostvoval slavnostni službi božji v proslavo cesarjevega rojstnega dne, je neki plekarski pomočnik Stefan Djčić u trelil na komisarja in ga ranil. Baron Skerlec je šel nato še sam v avtomobil in se je dal prepeljati v bolnišnico, kjer so mu vzeli kroglo in rano obvezali. Skerlec je ostal v pondeljek do večera v bolnišnici, zvečer se je pa dal prepeljati v bansko palačo. V 14 dneh bo povsem okreval. Atentator je živel zadnje leto v Ameriki v Chikagi. Prišel je v Zagreb, da izvrši ta atentat. Doma je iz Ljubdrega pri Varaždinu in je 23 let star. Na policiji se vede mirno in odgovarja hladnokrvno in točno na vsa stavljena mu vprašanja. Atentator izjavlja, da mu je poverila to nalogo „Ameriška zveza hrvaške omladine“, ki si je stavila za cilj, umoriti vsakega komisarja na Hrvaškem, ker za komisarijat ni povoda in je vsak komisarijat samo sramotno ponižanje domovine. — Dojčič izjavlja: Če je moja krogla zgrešila svoj cilj, komisar vendar ne uteče svoji usodi. Sledili bodo drugi atentati morda od srečnejše roke.

Hrvaška javnost je vsled atentata silno razburjena in ga enodušno obsoja, ker je prepričana, da se z atentati ne bo zboljšala bodočnost hrvaškega naroda. Sedanjost v trojedini kraljevini res ni rožcata. Komisarju Cuvaju je sledil komisar Skerlec in je ustava še vedno ukinjena. Gotovi mažarski krogi upajo še vedno, da bodo strlili hrvaško ljudstvo in prečistili hrvaške zemlje. Treba bo še velikih žrtev in težkih bojev predno bodo te nasilne nakane končno preprečene. Toda z atentati se jih bo preprečilo najmanj, to je splošno uverjenje.

Politični pregled.

Prestolonaslednik — generalni inspektor armade.

Cesar je imenoval prestolonaslednika Franca Ferdinanda za generalnega inspektorja armade. Zadnji, ki je zavzemal to mesto, je bil nadvojvoda Albrecht.

Angleški poslanik na Dunaju.

Govori se, da bo za angleškega poslanika na Dunaju namesto sir Cartwrighta imenovan najbrže madridski poslanik Buncu.

Stroški za mobilizacijo v Rusiji

Iz Petrograda poročajo: Stroški za mobilizacijo pevo dom lanske krize znašajo okoli 390 milijonov rubljev.

Raznoterosti.

Spremembe pri vojaški duhovščini. Gg. Jakob Tajek, dosedaj profesor v kadetni šoli v Inomestu, je pridelen c. kr. vojnemu superiotu v Gradcu. Ernest Terstenjak, dosedaj dodeljen garnizijski bolnici v Trstu, je imenovan profesorjem na kadetni šoli v Inomestu. Rihard Zajec, dosedaj pri c. in kr. vojnem superiotu v Gradcu, pa pride kot vojni kurat h garnizijski bolnici v Trst. Č. g. kaplan Marko Škofič v Žrečah je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

Orli Savinjskega okrožja, pozor! Na katoliški shod v Ljubljano se peljamo v nedeljo z avtomobilom. centpeterski (2) in šestpavelski (10). Vstop zjutraj ob pol 4 uri pri Sadniku, šestjurski (10 in 5 drugih) ob 4 uri pri P. h. birtu, vranski (4) ob četrt na 5 pri Kladniku. Drugje avto ne stoji. Vstop bo dovoljen samo z izkaznico, katero dobi pravočasno. Avto vozi ob vsakem vr. menu. Vozna cena bo znižana in se plača med vožnjo. Vsak odsek imej seboj več s telovadno obleko in imenom odseka, vsak član bodi pravilno adjustiran. Glede povratka se pomenimo z vodstvom avtobusa v nedeljo. Če izkaznice prej ne dobite, se vam vročijo v nedeljo zjutraj pred vstopom. Shranite jih za vožnjo nazaj. Nazdar do svidenja!

Občinski lov. Dne 11. septembra t. l. ob 10. uri se vrši v občinski pisarni v St. Lenartu javna dražba občinskega lova Senarci za dobo od 1. julija 1913 do 30. junija 1917.

Izobraževalnemu delu S. K. S. z. bo na katoliškem shodu v prvi vrsti namenjen v ponedeljek, dne 25. avgusta. Takrat v veliki dvorani „Uniona“ cel dan zboruje odsek za krščansko izobrazbo. Prosimo vse voditelje naših izobraževalnih društev, da se teh posvetovanj gotovo udeležijo. Zastopano naj bo vsako naše izobraževalno društvo. V osrednji pisarni katoliškega shoda se dobe tudi dnevne karte za ponedeljek po 1 K. Te karte po 1 K se bodo lahko dobivale tudi še v ponedeljek, dne 25. avgusta v „Unionu“.

Dnevne karte za katoliški shod. V dneh 25. do 27. avgusta se bojo za one udeležnike, ki se ne bodo mogli udeležiti katoliškega shoda vse dni in bodo v Ljubljani samo en dan, dobile pred „Unionovo“ dvorano tudi dnevne karte bodo za en dan po 1 K, za dva dni po 2 K. S tako karto so plačane za udeležnike vse prirebe dotičnega dne. Po pošti takih kart ni treba naročati, dobil jo bo vsak v pisarni pripravljalega odbora, ki bo takrat poslovala pred veliko dvorano „Uniona“.

Izlet k Sv. Duhu na Ostrem Vrhu je jako krasno izpadel. Izvanredna udeležba je pokazala, kako se naši Mariborčani zanimajo za okolico, kajti prišla sta samo dva turista, katerim se je pridružil predsednik Podravske podružnice S. P. D. Pač žalostno! Razgled je bil naravnost veličasten.

Na naslov učiteljstva! To zimo je vladalo med učiteljstvom nepotrabo razburjenje zaradi povesti v letošnjem Koledarju „Dr. sv. M.“ Preslepljeni in oteti“, češ, da se s to povestjo ugled učiteljskega stanu v prah tepta. „Učiteljski Tovarš“ je pozival k bojkotu zoper „Družbo sv. Mohorja“ in marsikateri preslepljeni učitelj je sletil temu klicu in izstopil iz Družbe. Zato so pa strahotno agitirali za pristop k „Slovenski Matici“, Nismo nasprotniki „Maticice“, toda poslušajte učitelji, kako sodijo pisatelji „S. M.“ v vašem stanu. Leta 1897 je izšla v „Zabavni knjižnici“ povest in v isti beremo na str. 39 sledeče: Lovro... je začel zagovarjati odhajajočega učitelja, da je dober, pošten človek, toda od ljud n. „Domišljavec je, kakor vsi učitelji“, razsodil je Elvard. „Ti ljudje mislijo, da so zajeli modrost z veliko žlico. Moj Bog, saj se je človek tudi kaj učil in zna kaj; izprašan ekonom iz ogerskega Starega grada! A prevzetan vendar nisem.“ „Neotesano ljudstvo“, menil je baron. Takaj bi bilo na pravem mestu razburjenje, bojkot itd. in vendar se učiteljstvo takrat, kolikor nam je znano, niti ganilo ni. He Rhodus, hic salta!

Posnemaj! Šentlenartska Podružnica „Slov. Straža“ je zopet prejela lep dar požrtvovalnih sotrudnikov. Gostoljubno omizje pri Sv. Trojici v Slov. gor. je namreč dne 13. t. m. velikodušno prispevalo v narodnoobrambni namen 35 K.

Škandal v cerkvi. Od Sv. Lenarta v Slov. goricah poročajo „Slov. Mar.“ 7 18 t. m.: Pri današnji slavnostni maši v proslavo cesarjevega rojstvenega dne se je prigodil velik škandal. Pri maši so peli v slovenskem jeziku učenci slovenske šole. Med petjem so nemški šolarji po naročilu nadučitelja Flöjja, jeli vpiti ter peti cesarsko pesem ter skušali prevpiti s huronskim kričanjem Slovence. Zapnik Janžekovič se je pred altarjem obrnil ter z energičnim nastopom spodil razgrajaje iz cerkve.

Beblov pogreb. V nedeljo, 17. t. m. so v Carihu vpepelili Beblovo truplo. Udeležba pri ceremoniji je bila velikanska. Od avstrijskih sodrugov sta pri krematoriju govorila Renn r in David

Pomiloščenje. Povodom cesarjevega rojstnega dne je bilo pomiloščenih 85 kaznjencev, med njimi iz kaznilnic v Mariboru 8, v Kopru 7, v Gradiški 4 in 3 kaznjence iz kaznilnice v B. gunjah.

Odpust rezervistov. K ed usta rezervistov je vojno ministrstvo izdalo še naslednje odredbe: Vsi v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji razmeščeni pehotni bataljoni imajo moštvo posame nih stotnij znižati na 120 mož. Vsi rezervni gazisti in aspiranti ter kadetni aspiranti, ki so bili v svrhu

delne dopolnitve armade poklicani v aktivno službo in so bili za časa krize že štiri tedne in več v aktivni službi, sicer pa po 14dnevni aktivni službi, — se prestavijo v neaktivno razmerje in odpuste. Aktivna službena doba, ki ni trajala več nego 28 dni, se jim zaračuna za eno orožno vajo; kar so služili čez 28 dni, se jim vračuna v drugo orožno vajo; kdor je pa bil v aktivni službi nad dva meseca, je oproščen vsake nadaljnje orožne vaje. Rezervnim gazistom, ki so služili štiri tedne in več, vendar pa manj kot osem tednov, se ta čas zaračuna za eno orožno vajo; tistim, ki so služili osem tednov in dalje, se aktivna služba zaračuna za dve orožni vaji.

Obisk avstrijskih tehnik. Na sedmih visokih tehniških šolah je bilo v šolskem letu 1912/13 zapisanih 9787 obiskovalcev proti 9920 obiskovalcem prejšnjega šolskega leta, kar pomeni primanjkljaj 143 obiskovalcev ali 1,4%. Najbolj je bila obiskana češka tehnika v Pragi, ki je imela 2637 rednih in 116 izrednih poslušalcev, ali 28,6% vseh slušateljev avstrijskih tehnik. Potem pride tujajska tehnika z 2434 rednimi in 153 izrednimi slušatelji, za njo je lvovska tehnika, na kateri je študiralo 1435 rednih in 90 izrednih slušateljev. Na češki tehniki v Brnu je bilo zapisanih 517 rednih, 40 izrednih visokošolcev ter 69 gostov. Nemška brnska tehnika je imela 803 rednih in 38 izrednih poslušalcev. Največ slušateljev se je posvetilo strojni in elektrotehniški stroki (34%), potem stavbnemu inženirstvu (33%), nadalje kemijski stroki (11,2%). Najmanj obiskovalcev je imela kulturno-tehniška stroka (5,3%).

Hmelj. Okoliš vshodni Stajer (sr di meseca avgusta) Obilno deževje in mrzle noči v zadnjem času so ovirale razvoj kobilic in so splošno znižale upanje na dobro srednjo žetev. Zgodnji hmelj je po večini že obran. Okoliš južni Stajer (Savinjska dolina): Obiranje srednje zgodnjega hmelja je v polnem teku. Kar se ga je do sedaj nabralo, odgovarja polovični množini lanske letine. Neugodno vreme zelo ovira razvoj kobilic na poznem hmelju.

Deželni odbornik profesor Robič. Iz Varažinskih toplih poročajo: Stanje deželnega odbornika g. profesorja Robiča je trajno ugodno. Položaj je sicer resen, ker je gospod Robič na telesu, posebno na desni strani ohromel. Je pri popolni zavesti, toda govoriti še ne more. Od dne do dne se njegovo stanje boljša. Zdravniki — mednjimi tudi njegov sin dr. Hugo Robič — se trudijo na vse moči, da bi bolnika ozdravili.

Kardinal Rampolla je praznoval dne 17. avgusta sedemdesetletnico svojega rojstva. Od l. 1887 je kardinal.

Osebnost. Bogoslovni profesor dr. Avg. Stegenšek je dne 1. avgusta odpotoval v orijent. Poročila so že došla iz Egipta. Sedaj bo bržčas že v sv. deželi, kjer misli ostati več mesecev.

Ali je to pošteno? „Marburgerca“ in za njo še graški listi jadikujejo, da se hoče v zadnjem času posloveniti Slovenske gorice v smeri proti Cmureku. O Sv. Ani na Krembergu se pravi v teh dopisih, da je „zur Hälfte deutsch, zur Hälfte aber bereits slovenisch“; s tem se hoče reči, da je Sv. Ana, ki je bila prej nemška, postala v zadnjem času po polovici slovenska. Ali ni sramotno za nemški narod, da se na tak nepošten način slepari javnost. Sv. Ana ni bila nikdar nemška, ni sedaj po polovici nemška in ni slovenska še le postala, ker je že od nekdaj slovenska, ker je njeno avtohtono prebivalstvo — slovensko!

Zmaga. Pri današnjih občinskih volitvah v Sv. Juriju ob južni železnici je zmagala Slovenska kmečka zveza z 8 kandidati. Liberalci imajo samo 4 može v odboru. Živelj zavedni volilci!

Štajersko.

Maribor. V ponedeljek, dne 18. t. m. dopoldne sta se sprli na Tihaški cesti štey. 75 dve sosedi Marija F. in Terezija P. Prepri se je zavlekel na ulico, ki je bila kmalu polna radovednih ljudi, posebno otrok. Ženski sta si dajale druga drugo vsakovrstne priimke, katerih pa radi javnosti tukaj ne moremo ponavljati. Ko je teh zmanjkalo, sta si segli v lasje ter si kmalu napravile lepo frizuro, da sta zgleдали kakor cigalice. Ko sta se tudi tega naveličali, je šla starejša soseda po metlo in zdaj je metla trpela, do čler se ni zlomil ročaj. Akoravno je prepri in topež precej dolgo trajal, ni bilo od nikoder policaja, da bi tej neprijetni komediji na casti konec naredil.

Maribor. V soboto večer je nastal v kavarni Jan H. c. na pri Dravskem mostu med ponočnimi pivci prepri, pri katerem je nekdo izmed pivcev 28letnega mesarskega pomočnika F. Cerino vrgel ob tla in ga tako poškodoval, da so morali rešilni voz poklicati, kateri ga je odpeljal v bolnišnico.

Sv. Magdalena v Mariboru. Zadnjo nedeljo je imela naša podružnica Slov. Straže zopet svoje mesečno zborovanje. Kakor navadno, je bil obisk tudi tokrat zelo lep. Naši Slovenci se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti in vedno večji je krog, ki se zbira okrog naše vrlo delujoče podružnice. Govoril je dr. Korošec, kojega izvajanja so vzbudila mnogo navdušenja.

Studenci pri Mariboru. Bernhard Trebše, slikarski pomočnik v Studencih pri Mariboru je splezal na velike maše dan na neko pred hišo stoječo hruško, s katere je padel in si je zlomil levo roko.

Sv. Peter niže Maribora. Jože Lipnik, 10 let star posestnikov sin v Trčovi, fara sv. Peter, je dne 15. t. m. zjutraj skočil preko grabe, a je pri tem padel, ter si zlomil desno nogo. Odpeljali so ga še tisto dopoldne v bolnišnico v Maribor.

Regaška slatina. Pri nas zidamo hišo, v kateri se bo nahajala posojilnica, stanovanje za organista in soba za zborovanja tukajšnjega bralnega društva. Najbolj pa to

peče nekoga tukajšnjega posilinemškega kmeta — pardon gospoda Brusl si okoli svoj jezik kakor kak polentar britve. Bajje se je že pritožil na okrajno glavarstvo in hoče po vsej sili delo ustaviti. Seveda se vse smeji temu početju. Glavno zbirališče in besedo ima v gostilni velikega „Nemca“ z lepim slovenskim imenom. Tudi temu gostilničarju povemo, da si ga homo dobro zapomnili. Seveda sedaj po letu nas podite ven, a po zimi bi pa vam bili dobri, ko letate po cesti in lovite kmeta, da naj gredo v vašo gostilno. Toliko za danes.

Gornjesavinjčani! Kam gremo v nedeljo, dne 31. t. m.? Odgovor: Vsi na Konstantinovo slavnost v središče Gornjesavinjske doline, k Sv. Frančišku Ks. Uprizorila se bo krasna ljudska igra „Krisoprisežnik“, ki jo je spisal znameniti nemški pisatelj Anzengruber. Izurjenost naših vrlih diletantov in diletantij ter lepo prireditelj odz bosta vzbudila od začetka do konca igre napeto pozornost. Vsem Gornjesavinjčanom ključemo: „Dne 31. t. m. na svidenje pri Sv. Frančišku!“

Sv. Frančišek Ks. Konstantinova slavnost, ki jo priredi naše „kat bralno in izobr. društvo“ v nedeljo, dne 31. t. m. v Kozolecu g. Slatinska, se bo vršila po sledečem sporedu: 1. Pozdravni govor; 2. Slavnostni govor; 3. Petje; 4. „Krisoprisežnik“, ljudska igra v 3 dejanjih (sedmih slikah); 5. „Planšarica“, šaljev prizor s planin; 6. Ribji lov. Začetek slavnosti točno ob pol 3. uri popoldne. Vstopnica: I. sedeži 1 K, II. sedeži 70 v stojšča 40 v. — Vse prijatelje našega „kat br. in izobr. društva“ opozarjamo, da so ravno zadnje čase pričeli naši nasprotniki hudo gonjo proti nam. Hočejo nam celo preprečiti Konstantinovo slavnost (o tem kmalu kaj več!). Z ozirom na njihove grde napade jim odgovorimo najlepše s tem, da se omenjene slavnosti udeležimo v kolikor mogoče častnem številu. Tudi vsi naši sosedje so nam dobrodošli! — Odbor.

Gornja Radgona. Mladeniška zveza v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. povodom 10-letnice svojega obstanka veliko Mladinsko slavnost. Vspored: Predpoldan v cerkvi ob 9. uri služba božja, med katero bo skupno sv. obhajilo mladeničev. Po službi božji zborovanje na vrtu gostilne A. Kampuš (prej Osojnik) v Gornji Radgoni. Govorit pride č. g. dr. A. Korošec. Po večernicah bo veselica na omenjenem vrtu, pri kateri se bo igrala šaloigra „Skriiven zaklad“, ter en šaljev nastop. Vmes bo petje in tamburanje. Pri prosti zabavi šaljiva pošta, konfet, petje in tamburanje. Vstopnica k veselici 30 v za osebo. Mladenci od blizu in daleč pridite v ogromnem številu, da se tukaj ob meji spet navdušimo za nove boje in se pogovorimo marsikaj, kar je za nas potrebnega in koristnega. Na svidenje!

m Jarenina. Da so naš liberalci res v vsakem oziru vzgladni, se ne da odreči. Zadnji čas sta se posebno trudila nek odlični gospod in ena gospodična že jesenskih let, da zrihtata malo našega priljubljenega gospoda kaplana. Toda nimamo namena, zagovarjati g. kaplana, niti ni potrebno, ker da je v obdolženih dejanjih nedolžen, je jasno kot beli dan. Le omenjeni skrbni dvojici povemo, da frajlicam, ki spreminjajo svoje prepričanje, kot se spreminja luna, nihče nič ne verjame, da je pa tudi za mnoge, ki imajo za seboj le temno preteklost, bolje, da molčijo. Če hočete še kaj več, lahko še pride!

c Celje. Za tretje porotno zasedanje pri tukajšnji okrožni sodniji, ki se začne dne 15. septembra, so bili izzrebani sledeči porotniki: Jakob Pevec, posestnik v Št. Lovrencu; Lovro Schmidt, posestnik pri Sv. Duhu; Julij Žigan, trgovec na Polzeli; M. Janežič, veleposestnik v Župelevcu; Anton Cvetko, veleposestnik v Podčetrku; Ivan Schöndorfer, župan v Staremtrgu; Josip Graseli, trgovec pri Sv. Jakobu; Ivan Malus, veleposestnik v Gornji Sušici; Lavoslav Apat, trgovec v Kapli; Janez Stancer, pos. na Vranskem; Adolf Zöchling, gostilničar v Gaberju pri Celju; Rajmund Hofbauer, lesotržec v Vitanju; Franc Plevčak, gostilničar v Gaberju; I. Kunst, gostilničar v Gotovljah; Franc Simončič, posestnik v Sevnici; Dominik Torej, poslovođa v Loki; Hugon pl. Bien, veleposestnik v Rakovljah; Pavel Kladenšek, lastnik opekarne v Celju; Josip Golec, veleposestnik v Polju; Alojz Šribar, gostilničar v Dobrteški vasi; Martin Vrečko, posestnik v okolici Vojnik; Anton Goršek, posestnik v Gotovljah; Anton Cizej, posestnik v Prekopah; Josip Govedič, trgovec na Vranskem; Josip Vouk, trgovec v Vernici; Iv. Korber, klepar v Celju; Andrej Antloga, župan v Gotovljah; Ivan Čas, veleposestnik v Stražah; Ignac Moser, gostilničar na Zidanem Mostu; Josip Eichholzer, mesar v Slovenjgradu; Josip Demšič, trgovec v Velenju; Ludovik Plavčak, trgovec na Taboru; Karol Janič, trgovec v Žaleu; Anton Tjurnšek, trgovec v Rečici; Franc Urh, trgovec v Celju; kot nadomestni porotniki pa: Jakob Gajšek, gostilničar v celjski okolici; Anton Kapla, sedlar v Celju; Ant. Cvenkl, trgovec v Dobrteški vasi; Ivan Rižner, poslovođa v Celju; Josip Jošt, posestnik v Lipovcu; Franc Vršič, kancelist v bolnišnici v Celju; Konrad Himmer, posestnik v Celju; Jakob Kožuh, posestnik v Pristovi; Ivan Spes, posestnik pri Sv. Miklavžu.

Razgled po svetu.

Odlikovanje. Vodja policijske ekspoziture v Zemunu dr. Viktor pl. Bukovič Dr. galjski, o katerem se je zelo veliko pisalo v času, ko je bil češki poslanec Klofač na svojem potovanju v Belgrad ustavljen od avstrijske policije v Zemunu, je bil odlikovan in je dobil viteški križec Franc Josipovega reda.

Velika poneverba v draždanski banki. Poneverba, ki se je izvršila v draždanski banki, desega skoro 1 mili-

jon mark. Poneverbo sta izvršila bančni blagajniški sluga Thil in sluga tvrdke Orenstein-Koppel-Hartep, ki je tudi dvignil v draždanski banki denar. Oba ponevernika so aretirali, denarja še niso dobili.

Rotšildova igra propadla. Londonski baron H. Rotšild je spisal dramo „Krez“, ki jo je judovsko časopisje celega sveta kovalo v zvezde. V Londonu so dramo res predstavljali, a igra je popolnoma propadla, ker je za nič, kar zdaj tudi judovsko časopisje priznava.

Edison in glasba. Slavni iznajditelj Edison je že od svoje mladosti skoro popolnoma gluha, vendar se pa vneto peča z glasbo in trdi, da posluša glasbo — z zobmi. Glavo prisloni ob fonograf in ako so toni preslabi, prime leseno fonografovo omarico z zobmi in tako posluša. Pravi, da potem natančno sliši, da, še bolje, nego tisti, ki ima zdrava ušesa. Edison meni, da so velika ovira za sluh ušesne kosti. Delovanje teh kosti porabi mnogo energije; vsak zvočni val, ki prodira v uho, izgubi na moč, preden dospje do dna ušesa. Za to on bolje sliši, nego ljudje s popolnoma zdravimi ušesi, ker posluša s pomočjo zob skozi lobanjo. Ljudem se včasih kaka glasba zdi zelo neugodna, pa ne vedo povedati, zakaj; on pa to lahko pove, ker s pomočjo zob v fonografu razen glavnega tona natanko sliši še 40. odstotek vspešnih šumov in treslajev. V tem pravcu je Edison že dolgo deloval in iznašel baje fonograf, ki daje najčistejšo glasbo brez teh stranskih šumov. Njegov instrument bo sprejemal in proizvajal cele opere čistejše in popolnejše, nego more to človek s svojimi organi. Edison prerokuje preziranemu fonografu večno slavo in ga imenuje „instrument glasbene bodočnosti“.

Car Ferdinand in pipa starega Bolgara. V nekem angleškem časopisu čitamo: Za časa prve balkanske vojne je daroval car Ferdinand nekemu podčastniku, ki se je pri obleganju Odrina prav posebno odlikoval, krasno pipo iz morske pene. Toda vjak ni bil menča prav vesel tega daru. Ko ga je car vprašal, zakaj, je odgovoril: „Mislim na čas, ki potече, predno bo ta pipa dobro zakajena. Sem že star in gotovo ne bom dočkal, da bi se razveselil temno sive barve, ki da še le pipi pravo ceno.“ Kralj ni na to odgovoril, vzel je pipo ter izdal sledeči ukaz: „Vsakemu vojaku, ki noče biti zaprt, je strogo prepovedano, kaditi iz druge pipe, nego iz one, ki mu jo je dal car na razpolaganje. Za tobak je poskrbljeno.“ In tako je potovala pipa iz enih ust do drugih ter bila kmalu lepo zakajena. In ko je mimolo 14 dni, je car poklical onega podčastnika, ter mu zopet daroval pipo. Na pipi je bilo napisano: „Zakajena do črnosive barve v dveh tednih na ukaz carja Ferdinanda.“

Kamele, ki kadijo. Neki španski častnik, ki je bil dolgo časa v Afriki, pripoveduje v listu „Family Herald“, da dajejo domačini kamelam neke vrste cigare in sicer v boju, kadar se kamele začno plašiti. Imajo kos zvrtnega lesa, „špic“, v kateri vtaknejo v cigaro zviti tobak in ta „špic“ denejo kameli v gobec. Kamela vleče in se počuti prav dobro, pri tem pa se nič ne zmeni ne za vojni krik, ne za gromenje topov. Tudi kadar kamele zobje bolijo, jim dajejo v gobec take „cigare.“

Američani kot pivci in kadilci. Komisar za domače davke Royal E. Capell v Washingtonu je pravkar objavil prvo polletno poročilo o dohodkih svojega urada. Iz poročila je črno na belem razvidno, da Američani pijejo več žganja, kade več smodk in smodčic ter čikajo več tobaka, nego kedaj poprej v zgodovini dežele. Od julija 1912 do februarja 1913 so Američani povžili okoli 94.000.000 galonov whiskey, kar pomenja pomnožek za 5.000.000 galonov nasproti isti dobi prejšnjega leta. Pomnožek skupne pokaditve cigaret v znesku 8.500.000.000 komadov v isti dobi znaša 2.250.000.000 komadov. Pri pokaditvi cigar v znesku 4.500.000.000 kosov je pomnožek pa 250.000.000 komadov in pri porabi čikalnega tobaka v znesku okoli 250.000.000 funtov je zaznamovati pomnožek 12.000.000 funtov. Vsaka teh številk pomeni rekord. Tudi pivopivci se pošteno trudijo, da zopet poravnajo škrbino zadnjega fiskalnega leta, ki je pokazalo precejšen upadek. V prvih sedmih mesecih sedanjega računskega leta se je v Združenih državah popilo piva 38.764.000 sodcev, pomnožek je za 1.850.000 sodcev v primeri z isto dobo prejšnjega leta. Dohodki na domačih davkih od dne 1. julija 1912 do februarja 1913 presega dohodke enake dobe kateregakoli drugega računskega leta za okroglo 12% mil. dolarjev.

1 milja je 5280 čevljev; 1 meter je 3,28 čevlja, ali 1,0936 yarda; 1 hektar je 2,471 akra, ali 1,0936 štirijaške milje; 1 akar je torej 0,4047 hektarja. Takozvani starokrajski joh znaša 1600 sežnjev, 1 sež. je 1 in ena sedminka metra. Obseg zemljišča 50krat 150 čevljev znaša približno eno šestinko akra.

Za smeh.

Doberna predelka.

— Kako pa kaj napreduje vaš pevski zbor?
— Že gre; pri zadnji vaji smo že en cel hektoliter izpraznili...

Trije vzroki.

A.: Zakaj nisi vzel Drobižev Reze?
B.: Prestara se mi je zdela in tudi lepa ni — pa me tudi ni marala.

